

אור נחמיה

יוצא לאור לכבוד הצדיק המקובל האלוקי

הרב **נחמיה מוטא** זצוק"ל

בעידודו ובהכוונתו של מורנו ורבנו הרב **יעקב יעקב** שליט"א
הרב האזורי ומרא דאתרא של מושב "תעוז".

גליון מספר 2

דבר העורך

אחי ופיליפיקים

האֶתְרֵנוּ וְהַתְּקֵנוּ כְּאַחַד מִמֵּנוּ
הַפְּנִיּוֹת שֶׁל הַכֶּסֶף הֵי"ט אֶפֶס
1996 וְהַפְּנִיּוֹת אוֹתָנוּ אֶמֶס
נֶאֱמַר בְּפֶתַח אֶפֶס סֵלֶנוּ לְאַחַד
כְּאִישׁ אֶחָד מֵאֵל אֶחָד אֶת הַיָּד
הַקְּדוּשָׁה וְלִתְּתָהּ בְּיָדוֹ לְאַחַד מֵאֵל
שֶׁל כָּל יוֹמֵי וְהַפְּנִיּוֹת אֶמֶס אֶלֶף

פִּינֵה

הַלֵּלוּן הַנּוֹכְחִי אֶת אֶפְרַיִם עֲרֵנוּ
כְּתוּבָה וְכֵלָה אֶת תְּכֵנֶה
אֶתְרֵנוּ קְדוּשָׁה וְכֵלָה וְכֵלָה יְקוֹבֵנוּ
מֵאֵלֵינוּ שֶׁל קְדוּשָׁה וְכֵלָה וְכֵלָה
הַפְּנִיּוֹת וְאֶתְרֵנוּ אֶתְרֵנוּ קְדוּשָׁה
לֵפֶן אֶתְרֵנוּ שֶׁהֵיוּ מֵאֵלֵינוּ
וְהַפְּנִיּוֹת אֶתְרֵנוּ כֹּס תְּנִיחוֹת
לְהַפְּנִיּוֹת אֶתְרֵנוּ אֶתְרֵנוּ
הַקְּדוּשָׁה הַיָּד הַקְּדוּשָׁה שֶׁל
חֵיפָה לְהַפְּנִיּוֹת מֵאֵלֵינוּ שֶׁל
הַיָּד לְהַפְּנִיּוֹת אֶתְרֵנוּ הַפְּנִיּוֹת
הַפְּנִיּוֹת לִי נֶאֱמַר אֶל הַפְּנִיּוֹת
וְהַפְּנִיּוֹת הַפְּנִיּוֹת הַפְּנִיּוֹת שֶׁל
לֵפֶן הַיָּד הַפְּנִיּוֹת הַפְּנִיּוֹת
הַפְּנִיּוֹת הַפְּנִיּוֹת וְהַפְּנִיּוֹת אֶלֶף
הַקְּדוּשָׁה שֶׁלֶךְ

אֶפֶס יוֹסֵף

סוד העמידה בניסיון

קוראים יקרים!

הרבה אירועים עוברים על עם ישראל ועל כל יחיד ויחיד בתקופה נוראה זו, תקופה זו נקראת עפ"י חז"ל "דור עקבתא - דמשיחא", ומבואר בגמרא שבאותו הדור יהיו ניסיונות קשים ועצומים לכלל עם ישראל, והיום לדאבונונו אנו חשים ניסיונות אלו על כל צעד ושעל: בתחום החברתי, הכלכלי, ובעיקר בתחום המדיני - ביטחוני, כאשר משפחות רבות מבכות מרה את יקירם שנהרגו בפגיעות הקשים ובשאר אסונות... נעצור כאן את הסריקה של מצב דורנו וננסה לבחון האם יש דרך שבה ניתן להתגבר על ניסיונות אלו? ובנוסף, האם ניתן להתחשל לעתיד מאותן ניסיונות?! כתוב בחומש בראשית(כג,ב): "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכתה" ומבואר בספר "בעל הטורים" שבמילה "ולבכתה" הכף קטנה, ומכאן למדים שלא בכה אלא מעט, משום שזקנה הייתה. ולכאורה הדבר תמוה וכי על זקנים לא בוכים?! וכי על אדם חשוב וזקן שנפטר לא בוכים הרבה?! והרי כתוב על אהרון הכהן: "ויבכו את אהרון שלושים יום כל בית ישראל", וכשנפטר היה בן שלוש ועשרים ומאת שנה. ואם כן צריך לשאול מדוע אברהם בוכה מעט רק משום שזקנה הייתה? ובספר "ביכורי אברהם" מתורץ כך: שהכתוב בא לרמוז כאן בשבחו של אברהם אבינו, שהרי אברהם מגיע לביתו לאחר ניסיון העקידה של יצחק, והיה זה ניסיון קשה מאוד להקריב את בנו יחידו, ובכל זאת אברהם עומד בניסיון ועושה זאת בלב שלם. ובמדרש מובא: שבאותו הזמן של העקידה מגיע השטן לשרה בדמות שליח ומודיע לה שמקריבים את בנה לעולה, ובעקבות כך פורחת נשמתה. וכשנודע לאברהם על מות שרה הרי ששוב חוזר הניסיון של העקידה, שהרי אמנם לא עקד את יצחק אך בסופו של דבר עקד את שרה. (שהרי שרה נפטרה בעקבות בשורת העקידה ע"י השטן). אם כן ניסיון זה עלול ללוות את אברהם במשך כל חייו, אלא שאברהם מבין בשכלו, שהגיע זמנה של שרה להיפטר מן העולם אף ללא בשורת השטן על עקידת יצחק. כלומר שאברהם עמד בניסיון קשה מאוד והוא: להחדיר לשכל את האמת הפשוטה שהגיע זמנה הקצוב לה מן השמים להיפטר, ולשלול בשכלו את כל הסיבות הטבעיות כביכול שגרמו למיתתה. ולכן הכתוב אומר: שכאשר בא אברהם לבכות לשרה, בכה מעט - כי זקנה היא, כלומר שהבין אברהם שזהו ניסיון משמים האם יקבל את גזירת ה' באהבה או שיאחז בנסיבות הטבעיות של המיתה. וממילא יש כאן שבח על אברהם אבינו שעמד בניסיון זה בהצלחה. כדי לעמוד בניסיונות אלו ודומיהם צריך הכנה גדולה, ומי שמכין עצמו לניסיון ואפילו הקשה ביותר, מובטח לו שיוכל לעמוד בו. ההכנה לניסיון הנה חיזוק האמונה בה' יתברך. וידיעה ברורה שהכל משמים "וכל מאן דעביד רחמנא לטב עביד" וכאשר נתחזק בידיעה זו ובביטחון בה', נוכל להתגבר על כל הניסיונות והמכשולים.

העלון יו"ל בס"ד ליכות ה"ה ארז אהרון נ"י שתרם בעין יפה להוצאת העלון

אור נחמיה

אגוד קהילות יוצאי קוצ'ין

טלפון מערכת: 0527-629249

כתובת המשרד: רח' קלישר 5 ב"ב

מיקוד 51388

דוא"ל: ORNM12@walla.com

ניתן לשלוח הערות, תגובות, ומודעות

אין לטלטל בשבת במקום שאין ערוב:

© כל הזכויות שמורות למו"ל

כבוד לזקני העדה

מאמר מאת מורינו ורבנו הרה"ג יעקב יעקב שליט"א

המתואר לעיל. מנהג זה מגיע לשיאו במוצאי שמחת תורה לאחר תפילת ערבית כשמכבדים את זקן המתפללים לסגור את שערי ההיכל באמירת: "לשנה הבאה בירושלים", "יבוא משיח בן דוד במהרה בימינו אמן". ולסגירת הפרוכת באמירת "שלום עליכם" ועונים לו "עליכם שלום ברכה וטובה" ומלווים אותו בשירה ("בן פורת יוסף" - "הללויה אודה ה' ", "ישרו בעני כל דרכיך") לאורך כל הדרך עד שמגיעים לביתו, עורכים הברלה על היין, ומתכבדים במיני מאכלים שונים בעיקר "פאלרם" (חטיפים הודיים). במהלך הכיבוד שותים לחיים עם הזקן, מהקבוק שבית הכנסת תרם לכבודו של הזקן, מאכלים לו אריכות ימים "בבריאות איתנה ונהורא מעליה", שרים מספר שירים ותשבחות, והוא הפותח ראשון בשירה, ולאחר מכן מתחילים בשירים לפי סדר גיל יורד. מנהג זה, הייחודי לעדה מראה חיבה והערצה לזקן שזכה לאריכות ימים ושנים, והוא הנושא בגאון את דגל מורשת ומסורת העדה, להראות שיש המשך לתורה למרות שסיימו לקרותה בשמחת תורה.

וכמובן! שהכבוד לו זוכה הזקן מחייב אותו אכן להראות דוגמא וסמל למעשיו בהנהגותיו הרוחניים, כאמור: "בישישים חכמה ואורך ימים תבונה". לענ"ד נראה לומר ששמחה זו היא כעין השמחה שהיה עושה כהן גדול לאוהביו במוצאי יום הכיפורים בצאתו בשלום מן הקודש, אחרי שליוו אותו עד ביתו (עיין יומא דף ע"ב-ע"א) וכן בעדתנו, זקן המתפללים שעבר בשלום את השנה, מכיר בטובתו של הקב"ה שנתן לו חיים טובים,

וכהבעת תודה למקום, מקיים שמחה זו בביתו. אמנם גם במנהג מופלא זה חל כרסום בשנים האחרונות, יש מקומות שנוהגים רק בבית הכנסת ולא בביתו של הזקן, ויש מקומות שלא נוהגים כלל. **אחי ורעי היקרים!** פונה אני אליכם בקריאה נרגשת, אנא אל תפסיקו מסורת נפלאה זו בכלל, ומנהג זה בפרט. יתכן שלדור הצעיר נראה הדבר כטורח ומיותר, אך הגה הודיעונו חז"ל ש"לפום צערא אגרא" וכמו שייסד הפייטן בשיר קולס "שלום שוכן מעונה לפום צערא תגמולות" ופירושו: גם אם מצטערם בקיום מיצוה או מנהג בגלל האריכות שבה, מקבלים שכר גם על הצער. וכמובן שהשכר הטוב ביותר שיש לנו, שבנינו ובנותינו ובעזרת ה' הם ימשיכו את המסורת המופלאה הזאת שאין באף עדה מעדות ישראל.

אחד הדברים המיוחדים והנפלאים המאפיינים את עדתנו היא הערצה וכבוד למבוגרים ובמיוחד לזקנים. דבר זה ניכר בעיקר בבית הכנסת בחגים ובשבתות, כשזקן הציבור מכובד לפתוח את התפילה, והוא המוזמן לעליה ראשונה בספר תורה, הוא המזמין את הסומכים לחזן בתפילות ראש השנה ויום הכיפורים. גם בסעודות מצווה בשמחות השונות בולט הכבוד ל"זקן", בכך שהוא המברך את ברכת "המוציא" ובוצע את הלחם ומחלקו למסובים, והוא הראשון המתחיל בשירה כשכל המסובים מצטרפים אליו, והוא הפותח בפיוט "הללויה אודה ה' " (תהילים קי"א) לאחר ברכת המזון. במנהג זה מקיימים אנו "הלכה למעשה" את הנאמר בפסוק: "בישישים חכמה ואורך ימים תבונה" (איוב י"ב-י"ב), כפי שמסביר המלבי"ם (שם) ד"ל: כי

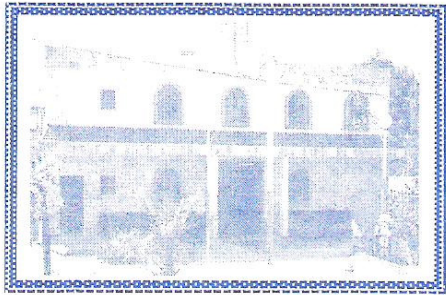
הם ברוב ימיהם קבלו חוקי החכמה מזקני קדם שהיה להם מורשה מאבותיהם, עכ"ל. וכן פירש מצודת דוד (שם) ד"ל: ובעבור זה ימצא הרבה מן החכמה בלב הישישים כי בעבור רוב הימים ראו הרבה בחוש ומהם יקחו התחלה וכו', עכ"ל. לפי פירושים אלו משמע שחכמתם של הזקנים נובעת מהניסיונות שעברו במשך חייהם בתחומים שונים ועמדו בהם, ופעמים אף במסירות נפש, ותכמה זאת הם מורשישים לבאים אחריהם. עתה מובן מנין נובע הכבוד ל"זקני העדה", היות והם מהווים כעין מקור מים שממנו שואבים מים חיים, במעשיהם ובהתנהגותם הם מהווים סמל ודוגמא לכלל הציבור, ואם לומדים הם דרך ארץ ומדות טובות, ממילא צריך לכבדם. ומה עוד, שיש מצות עשה בתורה לכבד את הזקן, שנאמר: "מפני שיבה

תקום והדרת פני זקן וכו' " (ויקרא י"ט-ל"ב), ועל פסוק זה נחלקו בגמרא (קידושין ל"ב-ע"ב), האם כל זקן במשמע או רק זקן שקנה חכמה, ודעתו של איסי בן יהודה שכל "שיבה" במשמע, ואמר ר' יוחנן (שם ל"ג-ע"א) הלכה כאיסי בן יהודה שהמצווה היא בכל זקן אפילו עם הארץ. וכך נפסקה ההלכה בשו"ע יו"ד (הלכות כיבוד ת"ת סימן רמ"ד ס"א) ועיין שם ברמ"א מה שכתב בזה. בקוצצין אף הגדילו לעשות שמינו "מועצת זקנים" ובראשה עמד זקן העדה, והיא ניהלה את חיי הקהילה עד עלייתם לארץ ישראל, היא מינתה את המלמדים, החזנים, השוחטים והמוהלים. היא הכריעה בכל התחומים, ושמרה תמיד על "איוון דמוקרטי" ושמעה את משאלות התבררים באסיפות אשר התקיימו במוצאי שבתות. אמנם היום בארץ אין לנו "מועצת זקנים" אך עדיין מכבדים אנו את "זקני העדה" כפי

שוב נברך את עורך העלון והעוסקים בהפצתו והוצאתו לאור בברכת ישר כוח גדול, וחפץ ה' בידם יצלח בכל מכל כל, ונוסיף לברכה והצלחה מרובה את התורמים והמסייעים להחזקת העלון שיצליחו בכל מעשה ידיהם ושיזכו להרים קרנה של קהילתנו, אמן.

מאי טעמא? באורים על מנהגי הקהילה

השינוי בצבע כובעי הגברים ("טופי") בולט במיוחד בחגי חודש תשרי, שכן הוא משתנה חמש פעמים: (א) ראש השנה- אדום ולבן. (ב) יום הכיפורים- לבן. (ג) סוכות- ירוק. (ד) הושענה רבה- לבן. (ה) שמחת תורה- צבעוני וססגוני ונשאלת השאלה מה הטעם לשינוי בצבע בכל חג? פנינו למורינו הרה"ג יעקב יעקב שליט"א ולהלן תשובתו צבעי הכובעים מסמלים את המשמעות שבכל חג וחג, (א) ראש השנה- צבע האדום מסמל את יום הדין, והלבן מסמל את שמחת החג. (ב) יום הכיפורים- צבע הלבן מסמל את הטהרה של חג זה, כדכתיב: "אם... חטאיכם כשנים... ליכניו", (ג) סוכות- צבע הירוק מסמל את הסכך ועצי הסוכה שברדך כלל הם ירוקים. (ד) הושענה רבה- צבע הלבן מסמל את יום החתימה האחרון כעין יום הכיפורים. (ה) שמחת תורה- צבע הצבעוני והססגוני מסמל את שמחת החג. כובעים אלו תפרו בדרך כלל מהבד שהשתמשו לתפירת בגדי החג לנשים, ובית הכנסת על קהל מתפלליו, לובש צורה ופושט צורה.

מהנעשה בקהילתנו

ערב הוקרה למייסדי בית הכנסת "מגן אברהם" לעולי הודו

רמת אליהו

מאת מר מנחם יצחק - יו"ר ביהכנ"ס
וחבר הנהלת המועצה הדתית, ראשל"צ

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" ביום ד' י"ח סיוון תשס"ג נערך בעשיית בביהכנ"ס "מגן אברהם" לעולי הודו ברמת אליהו, ערב הוקרה למייסדי ביהכנ"ס, וטקס הסרת הלוט מעל לוח הנצחת המייסדים. ביהכנ"ס הוקם בשנת תש"כ (1960) ונבנה מחדש, ובניתו הושלמה בשנת תש"מ (1980). ביהכנ"ס הוקם ונבנה בע"ה ביוזמתם ובהשתדלותם של המכובדים המייסדים שעשו לילות כימים, והשקיעו מכוחם, מרצם, וזמנם למען הקמת מקדש מעט זה שהינו מהמפוארים, היפים והגדולים בראשל"צ, אם לא הגדול שבהם. ביהכנ"ס משרת קהלה גדולה של כל עולי הודו הן בראשל"צ בכלל וברמת אליהו בפרט. בתחילת הערב התקיים טקס הסרת הלוט מעל לוח הנצחת המייסדים. באירוע כבדנו בנוכחותו כבוד הרה"ג יעקב יעקב שליט"א שנושא דברי תורה וברכות למייסדים ולנציגי משפחותיהם ולמארגני האירוע. כמו כן השתתפו המכובדים: הרב יצחק שלינקה שליט"א - יו"ר המועצה הדתית לשעבר. עו"ד חנניה גיבשטיין הי"ו - ראש עריית ראשל"צ לשעבר. מר שלום תומר הי"ו - סגן ראש עריית ראשל"צ. שלושת אישים אלו עזרו ותמכו בכל מאודם והקדישו מזמנם ומרצם ועסקו בגיוס כספי תמיכות ותרומות הן מהמגזר הממשלתי והעירוני והן מהמגזר הפרטי. הם נשאו דברי ברכה למייסדים ולנציגי משפחותיהם, והעלו על נס את פועלם של המייסדים והעלו זכרונות מהתקופה דאז, דברים שריגשו את המייסדים ובני משפחותיהם. את המייסדים ייצג וברך מר שמעון אהרון הי"ו. בנוסף השתתפו וברכו ר' יהושע יצחק שליט"א, ומר נחמיה יצחק הי"ו - יו"ר העמותה למורשת יהדות קוצ'ין. למייסדים ולנציגי משפחותיהם הוענקו תעודות הוקרה ושי צנוע. כמו כן באירוע הוענק שי צנוע לכל המתנדבים והמסייעים בביהכנ"ס ללא תמורה בכל ימות השנה. בסוף הערב התקיימה הרצאתו המרתקת של פרופ' מאיר בר אילן מאוניברסיטת "בר אילן", בנושא: "קדמות ישיבת היהודים בהודו" - בקוצ'ין. את הערב פתח והנחה מר מנחם יצחק - יו"ר ביהכנ"ס וחבר הנהלת המועצה הדתית בראשל"צ, שברך והודה לכל המייסדים ובני משפחותיהם, וכן ברך את חברי הנהלת ביהכנ"ס הנוכחית שהגו ויזמו את קיום האירוע המפואר. ובמיוחד למזכיר הוועד מר ראובן טלקר שעמל וטרח רבות למען הצלחת האירוע. ברצוני לכיר ולהוקיר את הפעילים והיוזמים של הוצאת העלון "אור נחמיה" - ע"ש הצדיק נחמיה מוטא זצ"ל, עלון של קהילת יהדות קוצ'ין שישלב דברי תורה והלכה ומנהגי העדה ופרסום ותעוד הפעילות הקהילתית של יהדות קוצ'ין הפזורה בכל רחבי הארץ. יהי רצון שהקב"ה יברכם ויתן להם כח ומשאבים להמשיך ולהוציא לאור עלונים נוספים ולהפיצם בכל הקהילה, שכן זוהי פעילות מבורכת וחיונית לקהילתנו. {דבר העורך: מעל בימה זו ברצוני להודות בשמי ובשם רבים מבני הקהילה, למר מנחם יצחק על העזרה והסיוע שמגיש לכל פונה ובעקר על האוון קשבת, אשרי הקהילה אשר אנשים כמותו הם שלוחי הצבור שלה.}

מהזקן בקהילה

מושב תרומ: ברוב עם ובהדרת מלך הוכנס ספר תורה לביהכנ"ס (י"ג אלול) ע"י משפחת דניאל נ"י לע"נ הוריהם: אברהם וחנה דניאל ע"ה, מו"ר הרב יעקב שליט"א דרש בדברי תורה במהלך האירוע. **מושב אביעזר:** הכנסת ספר תורה לביהכנ"ס (ו' תשרי) ע"י משפחת טובה וחיים אהרון נחמיה, לע"נ אביו: אהרון נחמיה ע"ה, והורי אשתו: אליהו ויוכבד אברהם **מושב תעוז:** כוס תנחומים נשגר למשפחת אליהו במות אביהם: המ' אליהו מנחם (קוצ'ה) ז"ל מזקני העדה {יום ד' כ"ו תשרי} **ראשל"צ:** בס"ד הגיע מו"ר הרב יעקב שליט"א למסור שיעור מאלף במוסר והשקפה בביהכנ"ס "מגן אברהם" ברמת אליהו, הציבור הקדוש מוזמן! **ברכות לרגל שמחת הנישואין:** לר' אברהם יוסף לנישואי הבת! , למר חי יוסף לנישואי הבן! **נא להודיע על מאורעות נוספים ע"מ שנוכל לפרסמם!**

לע"נ המ' נחמיה אליאס ז"ל - הוקדש ע"י בנו מר אהוד אליאס

מן הגורן ומן היקב..

בס"ד, הצלחנו להשיג כמות מצומצמת של:

ערבה חבוטה

סגולה נפלאה לשמירה מתאונות וסכנות!

וכמו שכתב הגר"ח פלאג' בספרו "מועד לכל חי": "יקח אצלו הושענה שלו בדרך או שידע בברור באיזה מקום מוטמן בביתו וכשיזכור בשעת סכנה יועיל!"
לברורים נא לפנות למערכת!

בית הוראה !!!

שאלות בהלכה בבית מו"ר

הרה"ג

ר' יעקב יעקב שליט"א

בכל יום בין השעות

22:30 – 20:00

בטל': 9911655-02

עלון זה יו"ל לזכות,

להצלחה ולרפואה!

מר אבי סימון

מר יוסף יוסף

ולע"נ: המ' יצחק בן

יוסף ז"ל.

בגליון הבא נעסוק בהילולת הצדיק הרב נחמיה מוטא
זצ"ק"ל

ניתן למסור סיפורים ומופתים שנעשו בזכות הצדיק,
* בנוסף נערוך בע"ה כתבה נפלאה על הכנסת ספר התורה
שנתרם לע"נ המ' זאב אליהו ב"ר אריהם ושרה הי"ו (תעוץ)
* כמו"כ כתבה מאלפת על בתי הכנסת בהרדו,
מפרי עטו של מר יוסף אורן.

ישר כוח!

ואלו יעמדו על הברכה על סיועם ועידודם!

מושב תעוץ: למו"ר הר' יעקב שליט"א

למר יוסף אורן נ"י!

למר נסים יעקב נ"י!

מסילת ציון: הרב יעקב פולק שליט"א!

כפר יובל: המזכירות!

מחסיה: מר בני אפרים נ"י!

כפר אוריה: מר מטי אליהו נ"י!

רכסים: מר אליהו נ"י!

גבעת כוח: מר אלי אברהם נ"י!

יסוד המעלה: גב' אורלי שביט!

נבטים: מר נחמיה יצחק נ"י!

ראשל"צ: מר מנחם יצחק נ"י!

מר שלמה אליה נ"י!

מר יפת יוסף נ"י!

תרומ: מר יוסף חיים אליאס!

לבקשת הרבים!

לבקשת הארגון, נעתר מו"ר הרב יעקב שליט"א
לערוך:

שבת התוועדות!

בקהילותינו די בכל אתר!

השבת תכלול שירות ובקשות עפ"י מנהגי העדה.
בשלב דברי תורה מרוממים מאת מורינו,
קהילה המעוניינת ליזום שבת נפלאה זו
נא להתקשר למערכת.

ניתן להשיג את הסלון מאו
נחמיה יוסף אבינו. אמינות
פני לא אפכת

גמ"ח שידוכים!

נפתח חדש לקהילות קוצ'ין. גמ"ח שידוכים למגור הדתי!
כל מה שצריך זה רק להרים את הטלפון ולחייג

למספר:

והעיקר שניפגש רק בשמחות.....